

Q

Activiteiten OSA 2012

Het **Ontwikkelcentrum Stadslandbouw Almere** (OSA) is opgericht in 2011 met als doel bij te dragen aan de ontwikkeling van een stad waarin stadslandbouw een natuurlijk onderdeel vormt van de stedelijke leefomgeving.

OSA realiseert dit door samen met ondernemers, instellingen en burgers te werken aan nieuwe initiatieven en business cases op het gebied van stadslandbouw. Tegelijkertijd brengt het samenhang aan in bestaande en nieuwe initiatieven rondom stadslandbouw en wordt ondersteuning gegeven bij het maken van coherent beleid. In dit activiteitenoverzicht wordt een beeld geschetst van de initiatieven waar OSA in 2012 aan bijgedragen heeft.

Q

Marije Buijer, initiatiefneemster van het Cupidohof in Almere Poort

“OSA heeft mij geïnspireerd om nieuwe activiteiten gericht op stadslandbouw te ontplooiën en ondersteunt mij daarin met persoonlijk advies, maar ook via uitwisselmomenten met andere stadslandbouwers. De kenniskring buurtmoestuinen is een initiatief van OSA waarbij kennis en ervaring tussen verschillende partijen wordt gedeeld en dat is afgelopen jaar voor mij heel waardevol geweest bij de uitwerking van mijn eigen initiatieven.”

Vernieuwend groen ondernemen

Praktijknetwerk lokale voedselproductie

In het praktijknetwerk lokale voedselproductie werken een aantal agrarische ondernemers, distributeurs en andere ketenpartijen samen om meer agrarische producten lokaal af te zetten. OSA ondersteunt dit netwerk door contact te leggen met afnemers in de stad. Momenteel zet het netwerk in op een drietal doelgroepen; consumenten, retailers en instellingen.

Op de website www.lokaalvoedselalmere.nl worden consumenten geïnformeerd over de lokale producenten en waar deze in de stad gekocht of gegeten kunnen worden.

Het netwerk gaat lokale retailers benaderen om samen met hen de mogelijkheden van de verkoop van lokaal voedsel in supermarkten te bespreken. Het netwerk heeft ook een aantal instellingen en cateraars op het vizier. Met hen gaat het netwerk verkennen hoe instellingskeukens meer lokale ingrediënten kunnen gebruiken. Voor meer informatie: janeelco.jansma@wur.nl

Duurzame catering

In het project duurzame catering werkt OSA samen met de Almeerse cateraar PDX catering services. PDX wil graag meer producten van regionale herkomst verwerken. Enkele jaren geleden is PDX al gaan samenwerken met een lokale teler. Samen met OSA is deze samenwerking uitgebreid met andere telers. Na de positieve ervaringen 2012 wordt de samenwerking in 2013 uitgebreid met meer producten en meer bedrijfskantines waar de producten aangeboden worden.

*Tineke van den Berg
en Tom Saat, Stadsboerderij Almere*

Dankzij het mede door OSA begeleide netwerk Duurzame Catering leveren we sinds kort bijna wekelijks biologisch rundvlees aan PDX services voor de studio's van RTL op het Mediapark in Hilversum, en kunnen bezoekers van het café in de Nieuwe Bibliotheek in Almere een broodje ossenworst van de Stadsboerderij eten.

Daarnaast zullen berekeningen worden gemaakt over de effecten die een verkorte keten heeft op de reductie van zogenaamde voedselkilometers en carbon foodprint. Voor meer informatie:

janeelco.jansma@wur.nl

Flevomarkt

In 2012 is een groep mensen uit de retail gaan nadenken over een winkelformule waarin lokale producten de basis zijn van het assortiment. Er is nagedacht over de winkelformule, het assortiment, de financiering en mogelijke locaties. De formule bestaat uit een combinatie van winkelen, beleven (educatie) en genieten (horeca). OSA ondersteunt dit initiatief door actief mee te denken en vooral haar lokale netwerk van Flevolandse producenten ter beschikking te stellen. Tevens wordt samen met de initiatiefnemers gezocht naar investeerders. Voor meer informatie: vermeer@omfl.nl

Q Koos Hopster, retail consultant

“De distributie in Food verschaalt en de consument ontbeert belevenis rond de aankoop, bereiding en consumptie van regionale producten. Redenen voor mij, als ex-formuleontwikkelaar van supermarktconcepten, op zoek te gaan naar een onderscheidende oplossing. Onder de (werk)naam Flevomarkt werk ik daarin samen met experts uit diverse sectoren. Vanuit OSA participeren Arjan Dekking en als (mede) regisseur Herman Vermeer”.

Q

*Hans Goudriaan,
Ondernemer Buitenvaart*

OSA is voor mij in 2012 de verbindende factor geweest die partijen bij elkaar bracht en mensen enthousiast gemaakt heeft voor een nieuw plan met toekomstperspectief voor ons glastuinbouwgebied de Buitenvaart.

De Buitenvaart

De ondernemers in het glastuinbouwgebied de Buitenvaart staan voor belangrijke strategische keuzes. Het gaat daarbij om de ontwikkeling van hun eigen bedrijven en het gebied als geheel. Door stijgende kosten, toenemende concurrentie uit het buitenland, schaalvergroting en de huidige conjunctuur staan de bedrijfsrendementen sterk onder druk. Een heroriëntatie van zowel productieprocessen als de afzet op de lokale condities en kansen, onder het motto 'local4local', lijkt nieuwe mogelijkheden te bieden. Denk bijvoorbeeld aan het sluiten van kringlopen van energie, CO₂, biomassa en voedsel. Dit betekent onder meer nauwere samenwerking met het naastgelegen bedrijventerrein De Vaart, de Oostvaardersplassen en de woonwijken en inwoners van Almere. OSA heeft samen met URGENDA- "Platform Duurzame Gebiedsontwikkeling" een Plan van Aanpak geschreven voor een duurzame gebiedsontwikkeling van het bedrijventerrein De Vaart en het glastuinbouwgebied De Buitenvaart. Bij het schrijven van het plan van aanpak is intensief overlegd met; ondernemers van De Vaart en de Buitenvaart, LTO-glaskracht, Gemeente Almere en Rabobank Almere. Uitvoering van het Plan van aanpak start begin 2013. Voor meer informatie:

G.Remmers@cah.nl.

Individuele ondernemers

Naast het ondersteunen van groepen ondernemers is OSA in 2012 ook actief geweest met het begeleiden van een aantal individuele bedrijven. Een goed voorbeeld hiervan is het bedrijf "ONZE volkstuin onder glas" op glastuinbouwgebied de Buitenvaart. ONZE bedrijf verhuurt volkstuintjes in een tuinbouwkas.

Dit bedrijf is in 2012 gestart en heeft zich zeer snel ontwikkeld. OSA heeft op een aantal manieren bijgedragen aan de ontwikkeling het bedrijf: het compleet maken van het assortiment in de streekwinkel, de opening van de streekwinkel door burgemeester Jorritsma, een stand op het oogstfeest van Stadsboerderij Almere, naamsbekendheid door de organisatie van een grote discussiebijeenkomst op het bedrijf, meedenken over een verdere doorontwikkeling van het bedrijf en bemiddeld in een stagiaire die deze doorontwikkeling gaat ondersteunen. Op deze manier stelt OSA haar kennis en haar netwerk ook ten dienst van individuele ondernemers.

De burger aan zet; burgerinitiatieven

*Jan Bouwmeester, keukenprins van
Almeerse Weelde*

"OSA heeft voor mij in 2012 de mogelijkheid geopend om biologische producten via de Stadsboerderij onder de mensen te brengen."

Almeerse Weelde

Almeerse Weelde is een groep ambachtslieden die in hun vrije tijd gepassioneerd bezig zijn met voedsel uit hun omgeving. Onder de vlag van Almeerse Weelde werken ze samen aan het uitwisselen van kennis, het verkopen van producten, het verzorgen van maaltijden, workshops, relatiegeschenken etc. OSA ondersteunt Almeerse Weelde door het concept verder te professionaliseren. Bijvoorbeeld op het gebied van marketing, het realiseren van nieuwe verkoopkanalen en catering op bijeenkomsten. Er is een folder gemaakt, er wordt gewerkt aan een website www.almeerseweelde.nl en een promotieboek. Almeerse Weelde is inmiddels een begrip in Almere. Door deze snelle ontwikkeling hebben nu al twee deelnemers van Almeerse Weelde hun professe gemaakt. Voor meer informatie: arjan.dekking@wur.nl

Q

Q

Bart Corduwener, deelnemer Kenniskring Buurtmoestuinen

OSA is er in haar korte bestaan in geslaagd om al een stevig netwerk op te bouwen.

De resultaten daarvan zullen m.i. zeker zichtbaar worden als de organisatie de tijd krijgt om die ook te behalen.

Ik heb er alle vertrouwen in.

Kenniskring Buurtmoestuinen Almere

De Kenniskring is opgericht in juni 2012 en is een gezamenlijk initiatief van OSA en Vereniging Buitenstad. De Kenniskring bestaat uit een groep van ongeveer 20 mensen die, ieder op zijn eigen manier, actief zijn op het gebied van buurtmoestuinen en schooltuinen. Medewerkers van de gemeente zijn onderdeel uit van de kenniskring.

De Kenniskring komt eens in de zes weken bij elkaar. Belangrijke onderdelen van deze bijeenkomsten zijn: inspiratie, intervisie, kennisoverdracht en contact met de gemeente Almere: Samen met de deelnemers wordt gezocht naar mogelijkheden om de initiatieven te ondersteunen. Voor meer informatie:

arjan.dekking@wur.nl

De Eetbare Stad

De Eetbare Stad is een gezamenlijk project van Vereniging Buitenstad, CAH Vilentum, gemeente Almere, OSA en Almeerse Weelde en wordt ondersteund door de Koninklijke Nederlandse Heidemaatschappij (KNHM). Het doel van dit project is om bewoners van Almere te laten zien waar eetbare; bomen, struiken etc. staan in het Almeerse openbaar groen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de website www.wildplukwijzer.nl

Studenten van de CAH Vilentum hebben in 2012 een aantal parken geïnventariseerd waarvan resultaten worden ingevoerd in de wildplukwijzer. De gemeente Almere stelt haar gegevens over eetbaar groen ook ter beschikking. Daarnaast worden bewoners van Almere opgeroepen zelf nieuwe vindplaatsen toe te voegen. Zo ontstaat er weer een nieuw middel om inwoners van Almere te betrekken bij hun groene leefomgeving. Voor meer informatie: arjan.dekking@wur.nl

Q

Grensverleggend beleid

Q

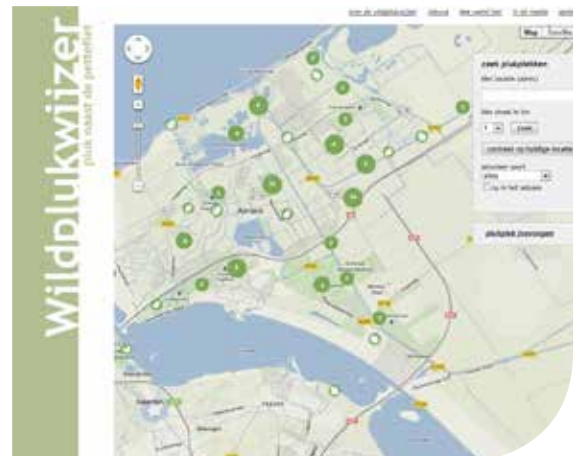

Thea van Attevelt, Gemeente Almere

“Ontwikkelcentrum Stadslandbouw Almere biedt een breed netwerk van innovatieve partners met de juiste expertise”.

Oosterwold en Floriade

Almere werkt aan twee belangrijke gebiedsontwikkelingen; Almere Oosterwold en de Floriade van 2022. Bij beide gebiedsontwikkelingen heeft OSA een toegevoegde waarde. Een aantal partners van OSA hebben een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van het bidbook van de Floriade. CAH Vilentum is bovendien voornemens om een nieuwe accommodatie te bouwen op het Floriadeterrein. Vooral PPO-WageningenUR is reeds jaren actief betrokken bij het proces dat geleid heeft tot de ontwikkelstrategie van Almere Oosterwold: Land-Goed voor initiatieven. Stadslandbouw is een van de fundamenten van de beoogde ontwikkeling van dit gebied. Ook nu de realisatie van Almere Oosterwold steeds naderbij komt blijft OSA actief betrokken. Voor meer informatie: janeelco.Jansma@wur.nl

OSA maakt van individuele spelers gezamenlijke partners

Peter Post,
Gemeente Almere

Bestaande stad

Het OSA heeft op verschillende manieren bijgedragen aan de ontwikkeling rond stadslandbouw in de bestaande stad. De gemeente werkt aan een "uitnodigingsstrategie voor groene initiatieven". Bovendien is voor een vlotte afhandeling van nieuwe initiatieven het ondernemersloket opgericht. OSA is in gesprek met de gemeente om te bekijken waar de gemeente en OSA elkaar het beste kunnen aanvullen en versterken. Een ander onderdeel van de uitnodigingsstrategie is een digitale kaart waarop de kansrijke locaties voor groene initiatieven weergegeven worden. Om de potentie van een aantal van deze locaties in de praktijk te testen heeft OSA een excursie georganiseerd van studenten van de Warmonderhof naar deze locaties. Tussen OSA, Stad & Natuur, Vereniging Buitenstad en de gemeente Almere is overleg gaande over de manier waarop schooltuinen en buurtmoestuinen op een adequate manier gefaciliteerd kunnen worden. Een verrassende ontwikkeling doet zich voor op het gebied van de archeologische vindplaatsen. Almere blijkt ruim 50 van dit soort locaties te hebben. Op deze vindplaatsen mag niet gebouwd worden. Een vorm van stadslandbouw op deze plekken is een mogelijkheid. Samen met OSA, vereniging Buitenstad en de gemeente Almere worden de mogelijkheden verkend en wordt toegewerkt naar een eerste pilot. Voor meer informatie: arjan.dekking@wur.nl

Overige OSA-activiteiten

Den Uijlpark

Tegenover de dierenweide Den Uijlpark ontwikkelt OSA samen met Stad & Natuur en scholengemeenschap het Echnaton een stadsakker waar groenten, kruiden en bloemen verbouwd worden. Dit alles onder het motto van "Gezond en Groen". Leerlingen van het Echnaton, de brede school, studenten van de CAH, leerlingen van het Groenhorst-college en bewoners uit de Stedenwijk kunnen hier samen gaan zaaien, oogsten, proeven en leren over de natuur. Ook de verwerking van producten wordt ingebouwd in de diverse onderwijs-programma's. Er is een start gemaakt met een stuk grond van 800 vierkante meter en dit zal zich de

komende jaren nog verder uitbreiden. Dit project functioneert op dit moment als een kraamkamer voor meer van dergelijke projecten binnen Flevoland. Ook is het de bedoeling dat het één van de werkplaatsen gaat worden van de kinderFloriade. Voor meer informatie: d.ekkel@cah.nl.

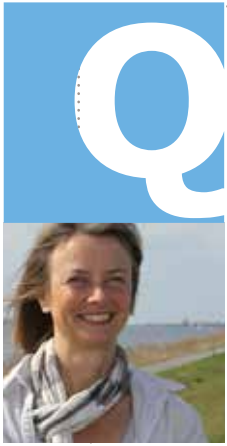
Dag van de Stadslandbouw

Op 8 maart 2012 was OSA medeorganisator van de eerste Dag van de Stadslandbouw in Almere. Met ruim 400 bezoekers was dit evenement een groot succes. De dag begon met een aantal plenaire sprekers. De keynote speech werd verzorgd door Wayne Roberts, grondlegger van de Toronto Food Council. Vervolgens waren er verdeeld over de dag drie rondes met praktijkvoorbeelden, discussies en inspiratiesessies. Tegelijkertijd was er ook een bijeenkomst speciaal voor gemeentelijke bestuurders die door OSA verzorgd werd. De Dag van de Stadslandbouw zal ook in 2013 weer plaatsvinden. Dit maal bij een andere pionier in stadslandbouw: Rotterdam. Voor meer informatie: janeelco.jansma@wur.nl of www.dagvandestadslandbouw.nl

Discussiemiddag Stadslandbouw

Op 9 november organiseerde het OSA samen met Vereniging Buitenstad en Stichting Vrienden van Stadslandbouw Almere een discussiebijeenkomst in Almere. Deze bijeenkomst werd door ruim tachtig belangstellenden bezocht. Zeven Almeerse initiatieven op het gebied van stadslandbouw verzorgden een pitch waarin ze vertelden waar ze mee bezig zijn en waar ze tegenaan lopen. Vervolgens vertelden twee vertegenwoordigers van de gemeente Almere iets over ontwikkelingen ten aanzien van stadslandbouw in de bestaande stad, de Floriade 2022 en Almere Oosterwold. De bijeenkomst werd afgesloten met een gezamenlijke discussie. Voor meer informatie: arjan.dekking@wur.nl.

Gerda Lenselink,
Vereniging Buitenstad

“Dankzij OSA is er in 2012 een goed functionerend netwerk rondom Stadslandbouw ontstaan in Almere. Door met elkaar ervaringen te delen over het mobiliseren van mensen en meerwaarde creëren zijn tal van initiatieven gegroeid. Het faciliteren van het gesprek met de gemeente zet aan tot realisatie.”

Masterclass Stedelijk Voedselbeleid

Het enthousiasme voor stadslandbouw is onmiskenbaar in Nederland en de rest van de wereld. Voedsel is een 'hot issue' en een 'hot potato' tegelijk: aan de ene kant wil iedereen zich er dolgraag mee bezig houden, aan de andere kant heeft voedsel invloed op zoveel verschillende beleidsterreinen, dat versnippering dreigt en de beloften niet ingelost worden. De lessen van andere steden met meer ervaring zijn daarom erg waardevol.

Zoals het Canadese Toronto, dat al sinds begin jaren 80 actief aan voedselbeleid doet. In januari 2013 organiseerde CAH Vilentum namens OSA de goed bezochte Masterclass Stedelijk Voedselbeleid onder leiding van dr. Wayne Roberts, die het succes en falen van de Toronto Food policy Council toelichtte. De Masterclass was gericht op beleidsmakers en professionals, en trok publiek uit heel Nederland en België.

Meer informatie: g.remmers@cah.nl

OSA in 2013

Ook in 2013 zal OSA volop doorgaan met het verder uitbouwen van haar activiteiten. Een belangrijke prioriteit is het Plan van Aanpak voor de Buitenvaart. Samen met de ondernemers en andere stakeholders zal er hard gewerkt worden aan een nieuw perspectief voor dit gebied.

De kenniskring buurtmoestuinen wordt in 2013 voortgezet. Er melden zich regelmatig nieuwe leden zodat hier komend jaar wellicht een splitsing gemaakt moet worden naar regio (Haven, Stad en Buiten), of focus (schooltuin of buurtmoestuin). Zowel op het gebied van de archeologische vindplaatsen als andere pilots liggen hier tal van kansen. Ook het project van de Stadsakker in het Den Uijlpark zal worden voortgezet.

Door veel publiciteit te organiseren rond de websites van:

www.almeerseweelde.nl,

www.lokaalvoedselalmere.nl,

www.wildplukwijzer.nl

zal ook het publiek steeds meer bij stadslandbouw betrokken worden. Het OSA zal ook haar ondersteunende rol richting de gemeente blijven vervullen. Wellicht dat dit leidt tot nieuwe initiatieven voor de Floriade 2022, Almere, Oosterwold en de metropoolregio Amsterdam. Stadslandbouw wordt steeds meer een natuurlijk onderdeel vormt van de stedelijke leefomgeving.

Het OSA blijft een wezenlijke bijdrage leveren aan deze duurzame ontwikkeling.

De kerngroep bestaat uit:

Gaston Remmers	CAH Almere
Arjan Dekking	Wageningen UR
Kees Knook	CAH Almere
Jan Eelco Jansma	Wageningen UR
Herman Vermeer	OMFL
Willieanne v/d Heijden	CAH Almere
Maarten Schäffner	Witteveen + Bos

www.os-almere.nl

info@os-almere.nl